

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Tuj kapital in tekstilna industrija

V našem industrijskem gospodarstvu predstavlja tekstilna industrija pomembno postavko. Pa tudi v socialnem oziru. Predvsem je prizadet naš obmejni Maribor, naš jugoslovanski Manchester, ki je med najmočnejšimi centri naše tekstilne industrije. Dobro vemo, kaj pomeni ta industrija za gospodarsko in socialno uspevanje naše meje, četudi nima še morda svoje čvrste tradicije in četudi bi si zlasti glede zaposlitve delovnih moči želeli večje upoštevanje ter pritegovanje domačega življa. Vsa naša tekstilna industrija sega največ 10 do 15 let nazaj ter se je spriči sijajne konjunkturi in visokih zaščitnih carinskih barrier silovito razmahnila. Toda razvoj še ni zaključen, ampak nudi še vedno nove možnosti vzpona ter razmaha. Nič čudnega, če si prizadeva tuj kapital, da na to konjunktorno polje zaseje svoja semena, in če naša tekstilna industrija predstavnike tujega kapitala vsebolj privablja in priteguje.

Poraja pa se zanimivo vprašanje: do kakšnega obsega sodeluje tuj kapital v tekstilni industriji v naši državi. V tem oziru je na razpolago zelo poučno gradivo. Vseh tekstilnih industrijskih obratov v naši državi je 341. Od teh pripada 46 obratov delniškim družbam. Pri 24 delniških družbah je angažiran tuj kapital. Seveda je pri nedružbenih tekstilnih obratih silno težavno ugotoviti stopnjo ali eksistenco sodelovanja tujega kapitala. V razmerju družb s tujim kapitalom napram družbam s domačim kapitalom izluščimo angažma s 65% udeležbe kapitala oziroma 69,2% kredita.

Angažmani tujega kapitala in kreditov v naši tekstilni industriji nudijo sledečo sliko: Čehoslovaška 232.100.000, Avstrija 46.800.000, Francija 21.500.000, Švica 81.400.000, Poljska 7.000.000, Italija 2.600.000, Madžarska 800.000, neznanega izvora pa 1.400.000. Ti podatki sicer niso najnovejšega datuma, vendar pa je računati, da presegajo angažmani tujega kapitala pol milijarde dinarjev.

V svrhu čim boljše in čim racionalnejše prodaje tekstilnih proizvodov, določitev enotnih cen, kontrole cen ter proizvodnje so se tudi pri nas pričeli oblikovati tekstilni koncerni, v katerih se združujejo izvestni tekstilni obrati, ki proizvajajo raznovrstne tekstilne izdelke, katerih prodaja, plasiranje ter produkcija se vrši po določenem načrtu.

Imamo tekstilne koncerne z domačim kapitalom (Ilić, Teokarević), nahajamo tudi tekstilne koncerne, kjer sodeluje tudi tuj kapital. Informacije pravijo, da ima kapital v teh velikih, koncernskih tekstilnih industrijskih obratih glavno besedo, čečim je ugotovljeno, da ostali obrati te vrste razen nekaterih izjem ne morejo odločilno vplivati na razmere na domačem tržišču.

Posledice so na dlani: Potemtakem je izven dvoma, da kontrolira tuj kapital naše tekstilno tržišče ter da odločilno vpliva na oblikovanje cen v tekstilni stroki. Pokazalo se je v žarki luči, da ne predstavljajo zaščitne uvozne carine nikakršne zaščite pred tujim kapitalom, ki lahko po svoji mili volji razvija svojo delavnost, ne samo v vodstvu ter oblikovanju obrata, ampak tudi v pritegnitvi delovnih moči, ki pa žal — zlasti v vodilnejših kategorijah — vse premalo upoštevajo naše ljudi in naš življ. Ta opazovanja se ne tičejo samo specialno mariborskih razmer, ampak se raztezajo na splošne prilike, v katerih znamenju raz-

V viharju naše dobe

Militarizacija čehoslovaškega naroda

PRAGA, 17. junija. Vlada je predložila parlamentu zakon o vojaški vzgoji, ki globoko posega v življenje češkoslovaških državljanov. Tej vzgoji so podvrženi vsi češkoslovaški državljani moškega in ženskega spola, vendar je izvežbanje v uporabi orožja pridržano moškemu spolu, dočim bodo ženske pri tejniene k negi bolnikov in protiplinski obrambni službi. Ta vzgoja se pričinja s 6. letom pri vstopu v šolo v obliki moralčne in telesne priprave za državno brambo. S 14. letom sledi vzgoja v pomožnih službah predvsem glede civilne protiletalske obrambe. S 17. letom pa nastopi vzgoja moških v uporabi orožja, ki traja do 30. leta. Vzgoja v brambi države in vojaških spretnostih se razteza do 100 ur na leto. Politični osumljeni so izključeni od te voj. vzgoje. Zakon naj bi stopil v veljavo dne 1. septembra 1937. V viharju dobi naših dni smatra Češkoslovaška kot najboljšo sredstvo, da je vsak državljan od rane mladosti do pozne starosti poleg svojega poklica tudi vojak.

Oblaki nad Evropo se razganjajo

LONDON, 17. junija. Nemški ter italijanski poslanik sta sinoči sporočila predsedniku londonskega nevtralnostnega odbora, da se obe državi vračata v odbor in da zopet prevzameta soudeležbo pri patrolni in kontrolni službi v španskih vodah. Ta okolnost in pa prihod rajhovskega zunanjega ministra von Neuratha v London, — od jul. 1935 ob Edenovem in Simonovem bivanju v Berlinu ni bilo direktne dipl. zveze med Berlinom in Lon-

domom — se smatrata kot važen doprinos k zmanjšanju napetosti v evropskem položaju. V tem znamenju je tudi poset načelnika rajhovskega generalnega štaba generala Becka v Pariz, kjer se sestane z načelnikom francoskega generalnega štaba gen. Gamelinom. V političnih krogih smatrajo kot značilno, da je prišel ta obisk ob času, ko se pojavljajo dvomi v rusko vojaško silo in dejansko vrednost francosko ruskega pakta.

Dr. Schuschnigg v Beograd

RIM, 17. junija. Agencija Stefani poroča, da bo avstrijski kancelar dr. Schuschnigg v kratkem posetil Beograd. Ta obisk

naj bi ustvaril pogoje tesnejšega sodelovanja med Jugoslavijo in Avstrijo.

Dr. Stojadinović v Kladovo

BEOGRAD, 17. junija. Sinoči ob 10. uri je odpotoval predsednik vlade dr. Stojadinović v Kladovo, kjer se bo sestel s predsednikom češkoslovaške vlade dr. Hodžo in predsednikom romunske vlade

dr. Tatarescom. Na tem sestanku bodo vodilni državniki Male antante izmenjali svoje misli ter se bodo obravnavala vsa politična vprašanja, ki so v zvezi s problemi Male antante.

Staljin ima sladkorno bolezen in raka na mehuru

RIM, 17. junija. Agencija Stefani poroča iz Varšave, da je dumajski specialist dr. Ötinger, ki je bil nujno pozvan v Moskvo radi Stalinovega zdravstvenega stanja zelo težko, ker ima sladkorno bolezen in raka na mehuru. Zasljašan je bil tudi znani kirurg dr. Finsterer, ki pa ni odpotoval v Moskvo, ker je mnenja, da bi bila takšna operacija riskantna. Tudi poročajo o novih aretacijah in spopadih med donskimi kozaki in člani GPU. Na mesto generala Gamernika, ki si je sam vzel življenje, je bil imenovan za armadnega komisarja II. razreda general Smirno.

Tudi v nizozemski kraljevski hiši radosten dogodek

AMSTERDAM, 17. junija. Reuter poroča: Nj. kr. Vis. princesa Julijana je po radiju snoči napovedala, da pričakuje porod naslednika oziroma naslednice na

prestolu. Oprošča se, ker ne more prisostvovati raznim slovesnostim in je vzrok temu radostni dogodek, ki ga pričakuje.

Veličasten defile mimo kraljevega dvora v Sofiji

SOFIJA, 17. junija. DNB poroča, da bo ob priliki rojstva prestolonaslednika Simeona objavljen dekret o velikih pomilo-

stivah. Sofijski meščani so priredili ob tej priliki mimo dvora veličasten defile.

Azijski narodi se zbirajo

ANKARA, 17. junija. Predsednik vlade Izmet Inemi je izjavil v parlamentu, da sloni vzhodni pakt med Turčijo, Iranom, Irakom in Afganistanom na načelih nenapadanja ter vzajemnega dogovora. Dodelujejo poedini tekstilni obrati s pretežno tujim angažiranim kapitalom svoje poslovanje.

slej so ta pakt parafirale tri države. Sovjetska Rusija ter Velika Britanija sta kot neposredni sosedji obveščeni o tem sporazumu. Dobri odnosi turške države s podpisnicami tega pakta so zajamčeni že po bilateralnih paktih med Turčijo in vsako teh držav. Počovanje zunanjega ministra dr. Arasa v Bagdad in Teheran je v zvezi s tem paktom.

Kraljica Marija se je vrnila v Beograd

Nj. Vel. kraljica Marija, ki se je mudila na obisku pri svoji bolni materi v Romuniji, se je včeraj vrnila v Beograd.

Kaj je z državno zastavo

V zvezi s prihodom predsednika JNS Petra Živkovića v Ljubljano so se po vsej Sloveniji razširile govorice, da so pred kolodvorom navalili demonstranti na državno zastavo ter jo poškodovali. Minister dr. Krek je v zadevni izjavi dejal, da ne odgovarja ta vest resnici in prav v istem smislu se glasi tudi zadevni komuniké banske uprave. Kakor ugotavlja »Jutra« je sedaj po teh kategoričnih izjavah ministra dr. Kreka in kr. banske uprave pričakovati, da bodo ovadeni državnemu tožilstvu vsi oni listi in zasebniki, ki so trdili, da so demonstranti ob priliki prihoda P. Živkovića v Ljubljano raztrgali državno zastavo, saj je razširjanje neresničnih in vznemirljivih vesti kaznivo. Vsa naša javnost pričakuje sedaj z velikim zanimanjem, kaj bo pokazala sodna razprava.

Kopalni kostimi najvažnejši turistični problem

Veliko razburjenje je bilo na Hvaru, ker so redarji in občinski organi po svoje merili in presoiali dostojnost in nedostojnost kopalnih oblek. Glede problema kopalnih kostimov, ki spada menda med najvažnejše turistične probleme, se je vršila te dni konferenca predstavnikov oblasti, ustanov in hotelirjev. Naredbo, ki je bila pred leti izdana za Hvar, so revidirali na ta način, da gostje lahko hodijo v svojih kopalnih oblekah tudi po mestu, imeti pa morajo ogrnjene kopalne ali druge plašče. Tudi se je sklenilo, da v bodoče ne smejo intervenirati sami redarji in razni drugi javni organi, marveč morajo vsak »prekršek« gosta proti »moralnim in verskim predpisom« organi javne varnosti javiti hotelirju, ki bo gosta opozoril na zadevne predpise.

Razpis učiteljskih mest

Prosvetno ministrstvo je med drugim razpisalo sledeča prazna učiteljska mesta: Ptuj okolica: 1 za moške, 1 za ženske (za 10 let službe). Dolnja Lendava: 2 za moške, 1 za ženske. Ormož: 1 za 8 let službe. Vransko: 1 za m. 1 za ž. Sv. Jurij ob juž. žel.: 1 za ž. Turnišče: 1 za ž. Vitanje: 2 za ž. Gornja Radgona 2 za ž. Sv. Lenart v Slov. gor.: 1 Sv. Trojica 1 za ž. Makole: 1 za m., 2 za ž. Studence: 1 za ž. Sv. Lovrenc: 1 za m. (Maribor d. br.) Dravograd: 1 za m. Guštanj: 1, Marenberg 1, Muta 1 za ž. Velenje 2 za ž. Rogatec 2 za ž., Šmarje 1 za m. — Za 5 let službe. Prazni oddelki po vaških šolah: Bogojina: 1 za ž., Beltinci 2 za ž., Pince: 1 za m., 1 za ž., Velika Polana: 1 za ž., Dobrovnik: 2 za ž., Gornji Lakoš 1 za ž., Črenšovci 1 za ž. V srezu Dravograd: Črna 2 za ž., Črneče 1 za ž., Sv. Danijel 1 za ž., Ojstrica 1 za ž., Prevalje 3 za ž., Sv. Primož 1 za m., in 1 za ž., Remšnik 1 za ž., Kapla 1 za ž., Vuhred 1 za ž. Srez Konjice: Sv. Florijan 1, Zreče 1 za m., 1 za ž. Srez Maribor levi breg: Sv. Benedikt 1 za m. 1 za ž., Sv. Duh 1 za ž., Sv. Jakob 2 za ž., Selnica 1 za ž., Sladki vrh 3 za ž., Gornja Kungota 1 za m., 1 za ž., Št. Ilj: 1 za ž., Sv. Križ 1 za ž. Srez Maribor desni breg: Laporje: 1 za ž., Limbuš 1 za ž., Šmartno 1 za ž., Tezno 1 za ž., Srez Venčesl. Sv. Miklavž 1 za ž. Srez Murska Sobota: Bakovec 2 za ž., Gederovci 1 za ž., Gornja Lendava 1 za m., 1 za ž., Markovci 2 za

Sokolstvo

Sokolski Maribor bo veličastno sprejel obmejno sokolsko vojsko

Maribor se vneto ter intenzivno pripravljaja, da čim lepše in čim slovesneje sprejme brate Sokole in sokolske goste ob prihodu sokolskih slovesnosti 26. in 27. tm. združenih s svečano proslavo 30-letnega uspešnega in plodonosnega delovanja mariborskega matičnega sokolskega društva in s prazničnim pripetjem spominskega traku Njegovega Veličanstva kralja Petra II. na prapor Sokolskega društva Maribor-Matica. Sodeč po pripravah in razpoloženju je že sedaj gotovo, da bo nudil Maribor oba dneva sliko pravega sokolskega taborišča, v katerem bo

ponosno in strumno zbrana naša obmejna sokolska vojska, ki neutrudno in brez odmora straži našo mejo. Sokolski in nacionalni Maribor hoče kakor v triumfu in v bratskem zanosu sprejeti sokolsko armado, ki se bo dne 26. in 27. t. m. zbrala v naši obmejni prestolnici. Posebno svečano in slavnostno obeležje pa bo zadobil zlet z navzočnostjo delegatov vseh sokolskih žup naše države, ki se bodo lahko na lastne oči prepričali o neizčrpnosti in uspešnosti sistematičnega obmejnega sokolskega dela.

Kulturni razgledi

Naš rod

Pred nami je VIII. letnik tega našega priljubljenega, pestro in slikovito urejanega mladinskega mesečnika, ki ga izdaja »Mladinska matica«, ki izpolnjuje s tem pomembno delež svojega občestvenega mladinskega kulturnega poslanstva. Vsega nahajaš v izobilju v stolpcih »Našega roda«: Ljubke, prezimivne prigode, zanimivosti, poučna navodila ter pojasnila, vesele in žalostne zgodbe, pripovedi naših najboljših mladinskih pesnikov in pisateljev, pa še nešteto drugih mikavnih črtic tja do »Dogodovščin Pepčka Rokodelčka«. Čast in priznanje uredniku, sodruidnikom ter izdajateljici tega prepotrebne mladinskega mesečnika, ki vrši po sila posrečeni vsebini,

izdatnem obsegu ter izredno visoki nakladi velik vpliv na naše šolsko mladino. Prav je, da si »Naš rod« utre pot v sleherni našo rodbino in sleherni knjižnico, ki hoče naši šolski mladini nuditi zanimivo, koristno in poučno čtivo. Informativno pristavljamo še sledeče: Letošnji letnik se je v primeri z dosedanjimi povečal za 64 strani in je tako »Naš rod« največja mladinska revija v državi. List bo izhajal letos v 20.500 izvodih, torej v nakladah kakor nobeno drugo mladinsko beletriščno glasilo pri nas. Cena za »Naš rod« skupno z rednimi publikacijami znaša Din 22,50 letno, kar lahko plačujejo otroci mesečno v devetih mesečnih obrokih po Din 2,50, s čimer je olajšano naročanje tudi deci revnih, siromašnih staršev. Zeleti je, da bi »Naš rod« v dosedanjih smereh tudi vnaprej tako močno in uspešno pritegoval našo šolsko mladino.

Čudovita sreča.

Mica: »Ti imaš čudovito srečo s svojimi ljubimci. Se nobeden te ni imel za norca. Kako pa ti delaš?«

Punica: »Ravnam se po nasvetu svoje ranjke mame, ki mi je vedno rekla: Punica, če te bodo kdaj moški spremljali in ti prisegali ljubezen — pri zlatarskih izložbah, boš najlažje spoznala, koliko so tisti častilci vredni.«

Spomnite se CMD!

ž., Prosenjakovič 1 za ž., Sv. Jurij 1 za m., 1 za ž., Tišina 3 za ž., Videnci 3 za ž., Znanljive 1 za ž., Sebeborci 1 za m., D. Slavečji 2 za ž., Krog 1 za ž., Šulinci 1 za m., Križevci 1 za ž., Cankova 1 za ž., Srez Ptuj: Dornava 1 za ž., Majšperk 1 za ž., Sv. Bolfenk 1 za ž., Sv. Lovrenc 1 za ž., Sv. Katarina 1 za ž., Sv. Tomaž 1 za ž., Sv. Urban 1 za ž., Sv. Barbara 1 za ž., Sv. Duh 1 za ž., Sv. Marko 1 za ž., Naraplje 1 za ž., Svetinje 1 za ž., Velika Nedelja 1 za ž., Sv. Vid 1 za ž., Zavrč 1 za ž., Sv. Bolfenk 1 za ž., Sv. Andraž 1 za ž., St. Janž 1 za ž., Sv. Lenart 1 za ž. Prošnje je vložiti najkasneje do 25. t. m. po službeni poti. Podrobni pogoji so razvidni iz uradne objave.

E. L.:

Koze

Koze so pričele strašiti; pri Bogu, ne kaže drugače, kakor stopiti k prijatelju dr. Breau-ju (bil je moj sošolec). Ves božji svet se cepi ali tudi precepje — eh, če so vsi, zakaj se nebi še jaz. Da po pravici povem: ljubo bi mi bilo pustiti sina-edinca svoje matere, dečka 29 let, mladeniča po okusu (če nimate nič proti temu), v kremiljih boleznih, ki človeka iznakazuje in izpostavi porogu. »Bodi, če moreš, duhovit z razjedenimi trepalnicami, rdečimi očmi in izjedenim obrazom! Edini Mirabeau se je lahko upiral svoji mačehinski usodi, a jaz, čeprav predstavljam pred zeleno mizo pariškega sodišča priličnega mladeniča, pri Bogu. Mirabeau pa le vem, da nisem.

Pri doktorju dobim mnogo ljudi, vseh starosti in spolov, mnogo dojlj in dojenčkov. Čakajo tu, da se zvrstijo do medicinskega svetišča, vseppek čeblija, sedaj o politiki in gledališču, sedaj o dvoru ali o mestu.

Preseda mi že to čebljanje; sežem med knjige, složene na mizi. Pa glej nesrečo; naletim na nekakšno zbirko: »Würzburški medicinski letopis«. Že hočem odložiti knjigo, ko opazim na ovitku med kazalom nekaj »o kozah in nevarnosti

cepljenja« — od dr. Pamfiliusa pl. Gagenbacha. Kratka vsebina tega članka: Tisti, ki si je izmislil cepljenje, je največji sovražnik narpdov. Porušil je zakone narave; ustavljal je telesni in moralni razvoj novega pokolenja, da, pokvaril ga je, zastrupil.

»Cepljenje ni samo sredstvo, ki nas varuje koz, tega tako koristnega izpuščaja, temveč nam prinaša tudi stokrat hujše bolezni; cepljenje daje bitju tuj značaj; spremeni delovanje srca, pljuč in možganov. Cepljeno bitje ni več samosvoje . . . s cepljenjem se navzame boleznih, slabosti, strasti in ideje tistega, čigar cepivo sprejme vase. Vzeti bakterije koz kravi ali konju in jih vcepiti človeku pomeni, spremeniti človeka v žival, a to je bestialen zločin, da najbestialnejša bestialnost.«

Precejšen paradokson, pomislim. Ne moreš si naravnješe tolmačiti, kako je mogoče, da se je toliko poštenjakovičev vzdržalo na svetu. Preveč so cepljeni. O, ti ubogi nemški sanjači! Ko bi bilo vsaj malo resnice v tvoji ideji, pa bi bil ti znamenitejši iznajditelj kakor pa je bil Jenner. Poišči starega učenjaka, pa boš z njim s precepiljanjem izobrazil v enem mesecu več mladi naraščaj. Doktorji bi si obesili pred vhod napise: »Tu se vcepilja moč, lepota, modrost in krepkosta. Bolezni, grdota, neumnost in hudobnost

Okna v svet

Taaraizem — novo poganstvo v Estoniji

Estonija predstavlja, kakor se zdi, ugodna tla za razširjenje raznih sekt in razvoj sektarstva. Zdi se, da stopajo Estonci po vzorih iz Hitlerjeve in z načeli rasizma prepojene Nemčije. Res je sicer, da je estonska država odbila ofenzivo narodno socialističnih Vapsistov, ki so bili v službi rajha in ki so s svojo propagando rušili temelje estonske države. Vapsisti so bili ugnani, toda ostala so načela rasizma in s tem v zvezi vračanje k prvotni narodni ekstonški religiji, k poganstvu, k takozvanemu Taaraizmu, to je verstvu, ki sloni na spoštovanju starega estonskega boga Taara.

Za ta pojav je precej zanimanja. Taaraizem je zajel predvsem mladino, častnike, intelektualce, književnike ter umetnike. Je borben, napadalen in dela velike skrbi vodilnim činiteljem estonske luteranske cerkve. Pravijo, da je to estonsko poganstvo samo prehodna moda, ki ga bo nadomestil novi moderni verski pokret. Kakor smatrajo generala Ludendorfa ter njegovo ženo za tvorca nemškega poganstva, tako je tvorec in organizator Taaraizma bivši ruski tehnični častnik in po svetovni vojni rudarski inženjer Estonec K. Utusto, ki mu je pri tem pomagala njegova žena. Med svetovno vojno je

Utusto služboval v Finski in je sodeloval v borbi za osvoboditev Estonije. Pod vplivom vojne psihoze ter idej, ki so tedaj zajele Finsko, je Utusto postal prepovednik nove vere, nekakšne pozitivne religije v smislu naukov Avgusta Comtea. Zbral je okoli sebe mlado estonsko izobraženstvo, ki je z vso vnemo in odločnostjo delovalo za preporod Estonije.

V prvotni estonski religiji ni bilo prvih misticizma, ampak neka vera, sljčna Konfucijevim naukom. Na tej osnovi je vzniknila religija estonskega nacionalizma, ki ga označujejo kot estonski nacionalni mit. Ta sekta je prvotno propovedovala kult prirode, ki se je polagoma spreminjal z rekonstruirano estonsko mitologijo.

Nedvomno je v zvezi s to novo sekto in staro mitologijo velika priljubljenost, ki jo zbuja na novo vznikajoči zgodovinski roman iz najstarejših časov estonskega narodnega življenja, zlasti iz dobe borb starih Estoncev z zapadom in nemškimi križarji, ki so skrivali za svojimi katoliškimi misijami grobe materialistične cilje. S tem tolmačijo tudi veliko popularnost romana pisatelja M. Metsanurka »Bitka na reki Unera« iz dobe borb starih Estoncev s križarji.

Ljubavnih idil v vladarskih rodbinah ni ne konca ne kraja

Po vseh dosedanjih dogodkih, osobito onih, ki so se pripetili v zadnjih dveh letih, lahko sklepamo, da živimo v dobi preloma sto- in tisočletnih tradicij vladarskih rodbin. Njihovi člani si danes pristo in po klicu svojega srca izbirajo svoje življenske druge in družice. Ljubzenskih idil v vladarskih rodbinah ni konca ne kraja. Morganatični ženitvi v švedski kraljevski obitelji ter ljubavnim podvigom sina bivšega špan. kralja Alfonza XIII. je sledil slučaj vojvode Windsorskega ter poroka princesinje Julijane s princem Bernhardom, ki se je dvignil od navadnega trgovca in postal mož nizozemske prestolonaslednice. Morda si ni nizozemska prestolonaslednica Julijana nikoli mislila, da bo v tako kratkem času in povsem nenađno dobila za svojo sovrstnico meščanko Hertu Weilandovo iz Berlina, ki se je te dni poročila s princem Ernestom Leopoldom pl. Lippe-Biesterfeldom, to je z bratom njegovega moža.

Lepa blondinka Herta Weiland je iz ugledne berlinske rodbine. Krasotica Herta ima sestro Ivano, ki je še leta 1933 nastopala pod umetniškimi imenom Jane Weil v raznih kabaretilih. Bila je poročena z znanim dirigentom Nettelmannom, od katerega se je pa kasneje ločila. Sedaj živi v Parizu. V nekem malem pari-

škem hotelu si je najela lepo opremljeno sobo in to v neposredni bližini Rue des Acacias pri Etoilu. Ko je izvedela za sestrično poroko s princem Leopoldom, je kar ostrmela in se ji še danes ne zdi mogoče, da je kar preko noči prišla v sorodstvo s kraljevo rodbino. Blondinki Herti Weiland je danes 29 let. Obiskovala je trgovsko šolo za umetno obrt, kjer se je izučila obenem tudi v književski obrti. Po dovršenih študijah je dobila službo pri neki znani berlinski tvrdki. S princem Ernestom Leopoldom se je spoznala že pred letom dni. Ker pa sta zaljubljenca svojo ljubavno vez skrbno skrivala, je prinesla vest o nenadni poroki princa Ernesta z lepo blondinko Herto tem večjo senzacijo. Hertina sestra Ivana pripoveduje, da se je spoznala z zaročencem že pred 4 leti v nekem teniškem klubu. To je bilo še v času, ko je bil sedanji mož nizozemske prestolonaslednice, princ Bernhard, še nameščen v veletrgovini J. S. Farben. Nikdar si ni niti v sanjih mislila, da bi se njena sestra tako hitro mogla poročiti s princem Ernestom Leopoldom pl. Lippe-Biesterfeldom.

Ne pozabi naročnine!

»Morda Lolo, hčerko moje tete? Kaj bi ti z njo?«

»Gospodična Lavrencija, da, je lepa in zelo pametna devičica osemnajstih let. Vsakemu poštenjaku bo v čast, kdor jo osvoji. In da ti po pravici povem, tudi jaz . . .«

»Tudi ti bi rad ob njej pozabil svojo latinščino? Ali res? Ali je Lola, s svojimi obrvmi a la circonflexe, s svojimi kuštravimi lasmi in rdečimi rokami, res ušla Hippokratovo srce? Če je tako, potem tebi čast, sapientissime doctor.«

»Pogovoriva se malo resneje o tem. Ali ti ne misliš na plemenito gospodično Villebellovo? Ne bi ti namreč rad mešal račune, ker spoštujem rodbinsko pravo.«

»Lola, pa moja žena!« vzkliknem. »Lola, ki sem jo še pred kakimi petimi leti zibal na kolenih. Nak, doktor, niti ne mislim na to, še manj pa na ženitev sploh. Časa je še dosti, preden se živ zakopljem.«

»Torej ti je prav, če postaneva sorodnika.«

»Povsem prav. Sicer pa, ali je, to od mene odvisno?«

Ponudi mi desnico, nato pa odidem malo slabe volje. Ali je Lola res že za ženitev? Ali se mora prav z zdravnikom poročiti? (Dalje).

Darujte za azilni sklad PTLI

Zadnje telefonične vesti

Pred velikimi spremembami v bolgarski notranji politiki

SOFIJA, 17. junija. Rojstvo bolgarskega prestolonaslednika bo, kakor se zdi, povzročilo v notranji politiki velike spremembe. Potrjuje se namreč vest, da namerava car Boris vpostaviti svojčas ukinjeno ustavo in da je na vidiku koncentracijska vla-

da, v kateri bodo predstavniki vseh političnih skupin. Tudi bo sledila velika pomilostitev okoli 4000 političnih in kriminalnih kaznjencev, ki bodo deloma spuščeni na prosto, deloma pa deležni raznih olajšav v zaporni kazni.

15.000 Baskov se srdito bori za Bilbao

VITORIA, 17. junija. Iz Frankovega štaba poročajo, da obstreljuje Frankovo topništvo od včeraj popoldne južne in vzhodne obronke okoli Bilbao, ker se tamkaj še vedno nahajajo republikanska obrambna gnezda.

MADRID, 17. julija. Po zadnjih poročilih iz Bilbao nudijo Baski v severovzhodnem delu mesta še vedno srđit odpor. Sledil je baskovski protisunek vzdolž pomorske obale. 15.000 Baskov se bori na

tem prostoru za posest mesta.

SEVILLA, 17. junija. General Quiepo de Llano sporoča po radiju, da ni treba nepotrpežljivosti, če se Bilbao še ne nahaja popolnoma v posesti frankovcev. Potrebno je, da se prečistijo obronke okoli Bilbao in da se spravi 10.000 ujetnikov v koncentracijska taborišča. Bilbao bo padel, čim izda vrhovno poveljstvo svoje povelje za zavzetje.

Srečna roka N. Chamberlaina

LONDON, 17. junija. »Daily Mail« piše v zvezi z londonskim posetom rajhovskega zunanjega ministra barona Neuratha, da se hosta Neurath in Eden razgovarjala predvsem o nemških kolonialnih zahtevah. Po informacijah navedenega lista so se zastopniki dominionov v okviru imperialne konference izrekli za to, da se to vprašanje končno razčisti, in sicer pod izvestnimi pogoji, da se Nemčija vrne v Društvo narodov ter da se pridruži poreskemu paktu. »Morning

Post« pa piše, da ni situacija še tako zrela, da bi mogle zdrkniti nemške kolonialne zahteve v ospredje diskusij. Zelo pomembni so sklepi imperialne konference, ki je hotela pokazati Nemčiji naklonjenost ter omogočiti pogajanja na navedeni bazi. Anglija hoče napram Nemčiji pokazati dobro voljo. Tukaj se čuti srečna roka novega britanskega ministrskega preda, Chamberlaina, ki je odločen, da razčisti v korist obeh držav in splošnega miru angleško nemške odnose.

Je življenje in sveta

Lepotica ni primerna za kraljevo ženo!?

Vse ločitve zakona niso enake. Nedvomno pa imajo kralji vedno večje težave z ločitvijo, nego navadni ljudje. A kralj v Južni Afriki, kjer čarovništvo še vedno bujno cvete, je zopet nekaj čisto drugega, nego evropski kralj. Poglavar plemena Bamangvato v Južni Afriki Tšekedi Khama je imel hude preglavice z ločitvijo zakona. Kralj se je pred letom dni oženil, toda ne s hčerjo imenitne rodbine svoje dežele, temveč z lepoticco nizkega rodu po imenu Bagakgametsi.

Kmalu se je pa izkazalo, da lepotica ni primerna za kraljevo ženo. Jele so se množiti pritožbe zastran njenega vedenja. Kralj si je sicer prizadeval pojasniti svoji ženi, da zahteva njen položaj lepo vedenje. Toda lepa Bagakgametsi je trmasta in je bila prepričana, da ji zadoštuje že lepota. Vse kraljevo prigovarjanje je bilo zaman, nasprotno, lepa kraljica je postala še bolj trmasta in kralju se je samo smejala v obraz. Kralj se je končno obrnil na okrajnega komisarja in mu potožil svoje težave z ženo. Ko ga je uradnik opozoril, da se lahko od žene loči, se je kralj zelo razveselil. Takoj

se je dal ločiti.

Toda kralj je pri tem pozabil na čarovnike svojega plemena. Kaj takega se pa v zgodovini plemena še ni zgodilo. Čarovniki so godrnjali, začeli so hujskati ljudstvo v strahu, da bi ne izgubili oblasti. Toda kralj je kralj in zato so iskali čarovniki moža, ki bi mu naprtili vso krivdo in ki bi ga zadela kazen namestu kralja. In res so obdoližili kraljevega vzgojitelja, češ, da je on kriv, ker je kralja tako vzgojil. A kdo je bil kraljev vzgojitelj? Njegova mati. Jeza čarovnikov se je torej obrnila proti nji. To je bila pa voda na mlin ločene kraljeve žene, ki je tudi trdila, da je vsega kriva kraljeva mati Semane, češ, da je svojega sina vzgojila. To je bilo zopet nekaj za čarovnike, ki so takoj privlekli na dan svoje protičarovnije. Pričelo se je »copranje« in razne strahotne ceremonije. Čez dva meseca bo Semane mrtva, tako se je glasil sklep čarovnikov.

Kralj Tšekedi je opazil, da postaja njegovo pleme nekam nemirno, hotel je pa počakati, da bi se prepričal, kakšne načrte kujejo čarovniki. Le-ti so trdili, da

POGLED NA KREMELJ, SEDEŽ STALJINOVE OBLASTI.

so že poskrbeli, da bo ločena kraljeva žena zavarovana pred čarovnijami kraljeve matere. O tem so govorili tudi javno, češ, da so s svojim čaranjem zopet pridobili kraljevo ljubezen za Bagakgametsi, toda šele po smrti kraljeve matere, ki bo umrla čez dva meseca, ker so dosegli to tudi s svojimi čarovnijami. Kralja je končno minila potrpežljivost. Opozoril je na to pristojne oblasti in čarovniki so morali s svojo varovanko pred sodišče. Nič jim niso pomagale fantastične obleke, ki naj bi bile vplivale na sodnika ali ga celo začarale. Že ta neuspeh jih je močno potrl, še bolj pa občutne kazni. Lepa Bagakgametsi je bila obsojena na eno leto in nobene »copranje« ji ne bodo pomagale.

Ognjeniki niso več nevarni

Vulkanologija, najmlajša hči geološke vede, je zadnja leta tako napredovala, da lahko učenjakj zdaj točno napovedo izbruh ognjenikov tako, da slednji niso več grozni, saj se ljudem, bivajočim pod njim, ni treba bati, da bi jih presenetili. Po takih učenih strokovnjakih je seveda veliko povpraševanje in tako je bil poklican vulkanolog havajskega geološkega zavoda doktor Jaggar v Zapadno Indijo, da bi ugotovil, kdaj morejo pričakovati prebivalci Montserrata prihodnji izbruh vulkana. Prebivalce Montserrata že več let vznemirjajo vedno hujši potresi in zato je londonska Royal Society naprosila dr. Jaggara, naj preišče vulkan na Montserratu. Učenjak se je rad odzval prošnji, kajti havajska skupina ognjenikov bo po njegovem mnenju prihodnje dve leti mirovala. S kako presenetljivo točnostjo

znajo sedaj vulkanologi napovedovati izbruh vulkanov, dokazuje delovanje dr. Jagarra na Havaji. Zadnja perioda izbruhov havajskih vulkanov se je pričela lani 21. novembra in se končala letos 15. marca. Do začetka januarja je tekla lava s pobočji Mauna Loa v Narodni park, potem se je pa omejilo delovanje ogromnega ognjenika na mogočne oblake dima, valujoče iz ogromnega žrela. Te izbruhe je napovedal dr. Jaggar dve leti vnaprej, napovedal ni samo točno izbruha, temveč je določil tudi kraj, kjer bo lava pritekla iz ognjenika. In res se je godilo vse tako, kakor je bil napovedal. Izjavil je tudi, da bodo naši letalci veseli, če bodo mogli dokazati svojo izurjenost, ko se začne lava valiti v dolino. Takrat nihče ni razumel, kaj pomenijo njegove besede. Ko je pa začela lava ogražati vodovode mesta Hilo, je predlagal dr. Jaggar armadnemu poveljstvu v Havaji, naj pošlje nad tok lave letalce, ki bi metali bombe in usmerili lavo tja, kjer bi ne delala škode. Tako se je tudi zgodilo in človeška roka je prvič premagala podzemne sile.

Ponoči v lekarni.

V lekarni, ki ima nočno službo, zapoje zvonec. Lekarnar pogleda skozi okence in vpraša gospoda, kaj bi rad. — Dajte mi brz sode bikarbone. Moji ženi je strašno slabo! — zakliče mož pred vrati.

Lekarnar vrže srđito škattljivo sodo na mizo in zagodrnja: — No, zato bi me ne bilo treba buditi, kozarec vode bi ji tudi pomagal!

Mož pusti sodo na pultu in se obrne k vratom, rekoč:

— Ji bom pa dal kozarec vode, sodo pa lahko obdržite. Lahko noč.

Razno

MAMICE!

Otroške vozičke v najmodernejših modelih dobite pri Justinu Gustinčiču. Tattenbachova 14. 2932

Posest

ZELO UGODNO!

Dvostanovanjska hiša, 300 m² vrta, 3 sobe, kuhinja in kopalnica v središču Maribora 150.000. — Tristanovanjska hiša z gospodarskim poslopjem, 1900 m² vrta, periferija, 135.000, potrebna gotovina 30.000, ostalo knjižice vseh mariborskih zavodov v polno plačilo. Dvostanovanjska hiša v mestu 65.000 Din in nad 600 raznih poljubnih objektov, razpolaga Posredovalnica »Triglav«, Aleksandrova cesta 12, Maribor. 3256

Prodaj

VEČ TISOČ KOMADOV ZIDNE OPEKE

ugodno na prodaj. Naslov v upravi. 3252

SIVALNI STROJ

z okroglim čolnikom »Singer« 559, moško kolo 320, lep plišast divan 320, spalnica, trdi les z marmorjem Din 1100 postelje in drugo Koroška c. 6, Zidanšek. 3258

Sobo odda

OPREMLJENA SOBA se odda takoj. Kopalnica, Naslov v upravi. 3220

Oddam lepo

OPREMLJENO, SONČNO SOBO

Tattenbachova ul. 20-I, desno. 3257

Stanovanje

IŠCEM STANOVANJE

(3 sobe s kopalnico) za 1. oktober ali 1. november t. l. — Ne preveč na periferiji. Poudarje pod »Jesenski termin« na upravo lista. 3221

SOBO IN KUHINJO

oddam. Primorska ul. 10. 3249

Službo dobi

SIVILJO

za sivanje odelj sprejmen. Naslov v upravi. 3253

Iščem

DOBREGA KROJAČA

za hlače. »Elegance«, Meljska c. 2. 3254

Širite »Večernik«

Sodoma in Gomora

22

Angelik je svoj namen brez težav izpolnil. Preskrbel je sebi in Adelgundi kar sta potrebovala in tudi stanovanje je našel prav primerno v Križevniških ulicah.

»Ko bi imel kaj več denarja, bi si že drugače pomagal« je modroval sam pri sebi. »Kar za barona bi se izdal in bi že prišel do boljšega kruha. A denar mi kar kopni pod prsti in varčevati bom moral, kar se bo dalo, drugače pridem lahko v stisko.«

Preselitev je šla hitro od rok. Adelgunda je bila sicer nekam neugod-

no presenečena, ko je zagledala skromno sobo, ki jo je bil Angelik najel, toda pomirila jo je Angelikova obljuba, da se bo kmalu obrnilo vse na bolje ter da bo imela lepo stanovanje in kuharico in hišno in na zadnje celo kočijo.

Adelgunda se je dala tem bolj pomiriti, ker je bil Angelik zanjo kupil obleko, ki ni bila sicer več nova, a vendar tako lepa, da je bila Adelgunda z njo zelo zadovoljna. Izposodila si je pri sosedih sivalne potrebščine in se takoj lotila dela, da popravi na obleki, kar je bilo potrebno, da

bi ji bolje pristojala.

Angelik je sedel kraj nje in je razmišljal, kako naj bi se imenoval, kajti strah, da ga ločijo od Adelgunde in ga zopet vtaknejo v samostan, je bil tako velik, da bi ne bil za nobeno ceno izdal svojega pravega imena.

Naposled je izmed izkaznic, ki jih je imel, izbral papirje, glaseče se na ime nekega umrlega tovariša in je sklenil, da napravi sam za Adelgundo krstni list, saj si je bil že v samostanu preskrbel potrebnih tiskovin za takšne slučaje. Zavedal se je sicer, da ne bodo te izkaznice popolnoma zadostovale, a je vendar upal, da si z njimi vsaj v silii pomaga.

V mraku je šel z Adelgundo na sprehod »Prvič v svojem življenju grem kot

gospod na sprehod. Še nikoli nisem z mlado žensko javno nastopil. Kar na Cojzov vrt pojdiva, tam se v mraku sprehajata vsa ljubljanska gospoda in midva, Špelica se bova med njo kar pomešala. Škoda le, da te ne morem voditi pod pazduho. Potem, potem bi me ljudje šele prav zavidali.«

Adelgunda je bila sprehoda prav vesela, a to njeno veselje se je spremenilo v resnično blaženost, ko je zapazila, da se zlasti častniki kaj radovedno in zvedavo po njej ozirajo. Iz same ljubeznivosti, ne da bi si bila pri tem kaj mislila, se jim je kar mogoče ljubeznivo smejala, se k njim obračala, mežikala in namigavala. Oh, Adelgunda ... (Dalej.)